



**RÖNTGENONDERZOEK  
VAN MAAG EN DARMEN**  
Maagdarmpassage





Onder ouders verstaan wij ook verzorger(s), pleeg- of adoptieouder(s)

U kunt wijzigingen of aanvullingen op deze informatie doorgeven per e-mail: [patienteninformatieWKZ@umcutrecht.nl](mailto:patienteninformatieWKZ@umcutrecht.nl)



## **Wat staat er in deze folder**

<b>Inleiding voor ouders</b>	<b>2</b>
<b>WGBO-informatie voor jongeren vanaf 12 jaar</b>	<b>4</b>
<b>Röntgenonderzoek maag en darmen</b>	<b>6</b>
<b>Tips</b>	<b>16</b>
<b>Wil je meer weten?</b>	<b>18</b>
<b>Voor ouders: voorbereiding en begeleiding</b>	<b>19</b>

## Inleiding voor ouders

Een onderzoek in een ziekenhuis kan een ingrijpende gebeurtenis zijn. Wij vinden het belangrijk u en uw kind hierbij goed te begeleiden. Uw kind voelt zich misschien niet goed of heeft zelfs pijn. Het krijgt te maken met verschillende behandelaars en allerlei medische termen.

Deze folder is bedoeld om uw kind voor te bereiden op het onderzoek. Maar ook om ú te informeren over wat er gaat gebeuren. Begrijpelijke informatie is van groot belang. Als je weet wat je te wachten staat, geeft dat een gevoel van zekerheid en vertrouwen.

Een deel van de voorlichting gebeurt in het ziekenhuis. De arts bespreekt de volgende zaken met u, en als het mogelijk is ook met uw kind:

- Waarom uw kind dit onderzoek krijgt
- Hoe we dit onderzoek doen

Thuis stellen kinderen vaak meer vragen dan in het ziekenhuis. Uw kind vertrouwt u. Daarom kunt u het beste uitleggen wat er gaat gebeuren. Deze folder helpt u daarbij. U weet het best welke informatie uw kind begrijpt en emotioneel kan verwerken.

Lees de folder éérst zelf. Zorg dat u goed weet wat er gaat gebeuren. U kunt de tekst daarna voorlezen of in uw eigen woorden navertellen. Of uw kind leest de tekst zelfstandig. Bespreek in elk geval samen of alles duidelijk is.

Achterin deze folder staat hoe u uw kind kunt voorbereiden en begeleiden bij het onderzoek.



## WGBO-informatie voor jongeren vanaf 12 jaar

Een onderzoek in het ziekenhuis kan vervelend zijn. Je krijgt te maken met verschillende artsen, assistenten en verpleegkundigen. Je hoort ook allerlei medische termen. Wij willen je zo goed mogelijk voorbereiden op het onderzoek. Lees daarom deze folder goed door. Als je weet wat er gaat gebeuren, ben je meestal minder zenuwachtig. Je ouders lezen deze folder ook. Vraag of ze kunnen uitleggen wat je niet snapt.

### WGBO

Wat is het beste voor je als je ziek bent? Wie beslist dat eigenlijk? Moet er rekening gehouden worden met jouw mening? Dat staat in een speciale wet: de **Wet op de Geneeskundige Behandelings Overeenkomst (WGBO)**.

#### *Ben je ouder dan 12 jaar*

Dan moet de dokter ook aan jou vragen of je het goed vindt wat hij gaat doen. Jij en je ouders moeten allebei toestemming geven. Maar als jij het niet eens bent met je ouders? Hoe gaat het dan? Ook dat staat in deze wet. Lees er meer over op [www.jadokterneedokter.nl](http://www.jadokterneedokter.nl)

#### *Ben je ouder dan 16 jaar*

Dan beslis je zelf. Dan is alleen jouw toestemming nodig. Maar moet de arts dan wel informatie over de behandeling geven aan je ouders? Lees er meer over op [www.jadokterneedokter.nl](http://www.jadokterneedokter.nl)

## Tips

- ☆ Neem iemand mee naar het ziekenhuis. Je vader, moeder of iemand anders die je vertrouwt.
- ☆ Praat met je ouders, broers, zussen, vrienden en vriendinnen over wat er gaat gebeuren in het ziekenhuis.
- ☆ Schrijf je vragen op, dan vergeet je ze niet. Bij je volgende bezoek aan het ziekenhuis kun je ze stellen.

## Wil je meer weten?

[www.hetwkz-kind.nl](http://www.hetwkz-kind.nl)

[www.hetwkz.nl](http://www.hetwkz.nl)

[www.umcutrecht.nl](http://www.umcutrecht.nl)

[www.opeigenbenen.nu](http://www.opeigenbenen.nu)



## Röntgenonderzoek van maag en darmen

Binnenkort kom je naar ons ziekenhuis om foto's van je maag en darmen te laten maken. Dat heet een röntgenonderzoek.

Met dit onderzoek kan de dokter zien hoe het eten door jouw maag en darmen gaat. Een ander woord voor dit onderzoek is maagdarmpassage

Met de röntgenfoto's onderzoekt de dokter wat de oorzaak is van jouw klachten.

Het is lastig om precies te zeggen hoelang het onderzoek duurt. Soms duurt het één uur en soms wel vier uur. Dat hangt af van de pauzes die tussen de foto's in zitten.

Het maken van de röntgenfoto's doet geen pijn.

Er mag iemand bij je blijven tijdens het maken van de röntgenfoto's. Je vader, moeder, of iemand anders die je graag bij je hebt. Die persoon moet een loodschort dragen. Dat beschermt hem of haar tegen de röntgenstralen. Het is niet goed om onnodig met deze stralen in contact komen.

Voor de maagdarmpassage kom je naar de afdeling Radiologie. Dit noemen we ook wel de röntgenafdeling.

Locatie WKZ – 1e verdieping – receptie 18



## Je spijsverteringskanaal

Spijsvertering bestaat uit twee woorden:

Spijs= eten

Verteren= verbruiken, omzetten naar voedingsstoffen

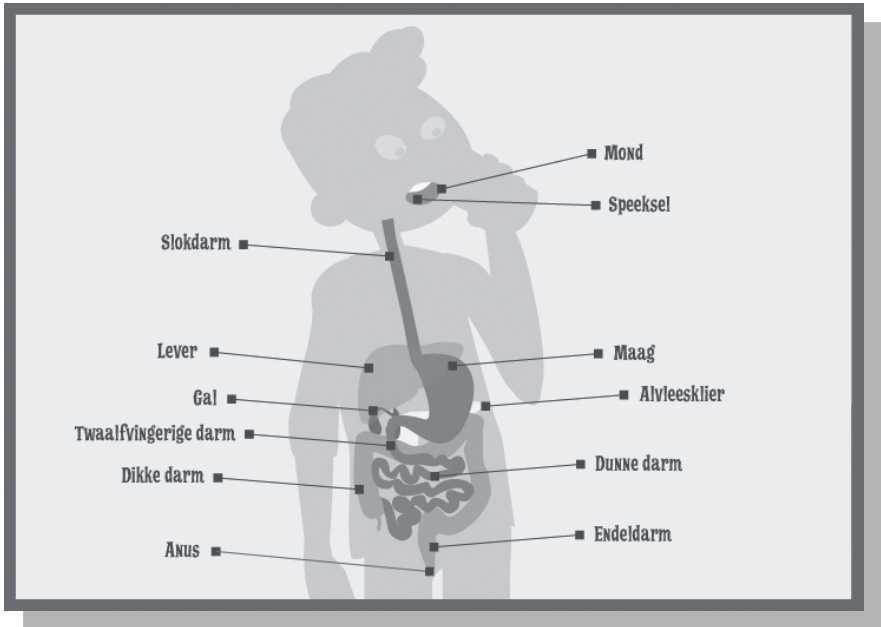
Bij de spijsvertering zet je lichaam alles wat je eet en drinkt om in hele kleine deeltjes. Die deeltjes heten voedingsstoffen. Je lichaam kan deze voedingsstoffen opnemen en gebruiken. Je krijgt er energie van.

Je kunt de spijsvertering vergelijken met autorijden:

Een auto	Je lichaam
Bij het tanken komt er benzine in de auto.	Bij iedere maaltijd komt er eten in je lichaam.
De auto verbruikt de benzine om te kunnen rijden.	Je lichaam gebruikt alle voedingsstoffen om bijvoorbeeld te kunnen bewegen.
De auto blaast alle stoffen die niet nodig zijn uit. Ze verlaten de auto als uitlaatgas.	Je lichaam houdt de stoffen die het niet nodig heeft apart. Ze verlaten jouw lichaam als ontlasting (poep).

In je lichaam maken de organen van het spijsverteringskanaal het voedsel klein. Al deze organen zijn met elkaar verbonden. Het begint als je eten in je mond stopt. Het eindigt als je naar de WC gaat. Van boven naar beneden dus.

- *Mond:* Je tanden en kiezen in je mond maken het eten klein. Er komt speeksel bij het eten. In speeksel zitten bepaalde stoffen die inwerken op het eten. De spijsvertering begint dus meteen.
- *Slok darm:* Als je je eten doorslikt, komt het in de slokdarm. De slokdarm drukt het eten naar je maag toe. Sommige stoffen uit je eten verteren hier al.
- *Maag:* Je maag maakt een soort knijpende beweging. Het eten wordt dan nog fijner gemalen. Er komt ook maagzuur bij het eten. Het maagzuur maakt een groot deel van bacteriën in je eten dood. Dat is goed, anders zou je snel ziek worden.
- *Twaalfvingerige darm:* Dit is het gedeelte tussen je maag en de dunne darm. Je alvleesklier, je lever en gal sluiten hier aan op het spijsverteringskanaal. Er komen vloeistoffen uit je alvleesklier en je gal bij je eten. Je eten is daarna helemaal omgezet in voedingsstoffen.
- *Dunne darm:* Vanuit de dunne darm komen al veel voedingsstoffen in het bloed. Het bloed brengt het naar de rest van je lichaam.
- *Dikke darm:* Vanuit de dikke darm komen de laatste voedingsstoffen en water in het bloed.
- *Endeldarm:* Wat er dan nog overblijft, heb je niet nodig, dat noemen we ontlasting. De endeldarm is een soort verzamelplaats voor de ontlasting.
- *Anus:* Via de anus verlaat de ontlasting je lichaam.



## Hoe werkt het röntgenapparaat?

Het röntgenapparaat maakt foto's met behulp van röntgenstralen. Dat zijn een soort sterke lichtstralen. Röntgenstralen kun je niet zien. Je voelt ze ook niet. Maar ze gaan dwars door je kleren en je huid heen.

Van botten kun je goed röntgenfoto's maken, omdat ze hard en stevig zijn. Je ziet dan een mooie witte afdruk op de röntgenfoto. Je maag en je darmen zijn zacht en soepel. Als je daar een gewone röntgenfoto van zou maken, zou je niet veel zien. Alles is dan grijs, omdat röntgenstralen door je maag en darmen heen gaan. Net als door je kleren.

Om je maag en darmen goed te zien, gebruiken we een hulpmiddel. Dat is bariumpap. Daar komen de röntgenstralen niet doorheen.

Bariumpap is een soort yoghurt. Het smaakt een beetje "krijtachtig" en voelt droog aan in je mond. Je krijgt het te drinken uit een beker met een rietje. Kleinere kinderen krijgen een zuigflesje van ons of gebruiken hun eigen fles.

Sebastiaan (9 jaar):

“Pap is voor baby’s dacht ik. Maar dit was dun, ik kon het drinken.

Echt lekker was het niet!!

Gelukkig had ik iets lekkers bij me voor na het onderzoek. ”



### Vóór het maken van de maagdarmpassage

#### **Wat moet je van tevoren weten?**

Op de ochtend voor het onderzoek mag je niets eten. Je moet nuchter zijn. Een paar slokjes mag je wel drinken maar drink in ieder geval géén melkproducten.

Baby's mogen hun laatste voeding 3 à 4 uur vóór het onderzoek krijgen.

Meestal mag je die dag je medicijnen gewoon innemen.

## Kom je van thuis, neem dan mee ...

- ☆ iets te eten en drinken voor na het onderzoek.
- ☆ Vertrouwd speelgoed, knuffel of een MP-3 speler.



### Voor ouders

Bent u (misschien) zwanger? Zeg dit dan vóór het onderzoek tegen een van de medewerkers van de afdeling Radiologie. U mag wel bij uw kind zijn als uw kind op het bed gaat liggen. Maar niet als we de röntgenfoto's maken. Dan kunt u achter een glaswand meekijken. U kunt eventueel een ander vertrouwd persoon mee nemen om bij uw kind te blijven.

## De maagdarmpassage

In een kleine ruimte vóór de onderzoekskamer trek je je kleren uit. Je sokken en onderbroek mag je aan houden. Oudere meisjes mogen een hempje aanhouden.

Voor het maken van de foto's lig je op de onderzoekstafel. Je vader of je moeder mogen bij je blijven, met de loodschort aan. Een radioloog doet het onderzoek. Hij vertelt je steeds wat hij doet. Als je vragen hebt, kan je die altijd stellen.

Boven de tafel hangt het röntgenapparaat. Het is groot en kan alle kanten op bewegen. Tijdens het maken van de foto's komt het vlak boven je buik te hangen. Het röntgenapparaat maakt veel geluid. We vragen je een aantal keren om een slokje van de pap te nemen. Als de pap naar je maag en darmen gaat maken we de foto's. Ook vragen we een paar keer of je op je zij wilt gaan liggen. Zo kunnen we alles goed in beeld brengen.



Soms duurt het even voordat de bariumpap goed in je darmen te zien is. Je neemt dan een pauze. De laborant vertelt hoe laat je terug moet zijn en in welke onderzoekskamer. In deze pauze kleeft je je weer aan en mag je van de afdeling af.

Als je terug komt voor de volgende foto's doe je je kleren weer uit en maakt de laborant weer foto's. Soms moet je dit een paar keer doen.



Tara (14 jaar): "Het apparaat kwam echt dicht boven me. Het is net alsof je onder een zonnebank ligt."



## Na de maagdarmpassage

Als alle foto's gemaakt zijn, kleeft je je weer aan. De laborant vertelt wanneer je weer mag eten en drinken. Veel drinken op de dag van het onderzoek is belangrijk. Dan verdwijnt de bariumpap sneller uit je lichaam. Na de maagdarmpassage mag je naar huis of terug naar de afdeling.

## De uitslag

De uitslag krijg je van de dokter die de maagdarmpassage aanvraagt. Dat gebeurt tijdens de eerstvolgende afspraak. De dokter bespreekt dan met jou en je ouders wat er op de röntgenfoto's te zien is.

## Bijwerkingen

De eerste paar keer dat je naar de WC gaat, is je ontlasting wit. Dat komt door de bariumpap. Het gaat vanzelf weer over.

## Complicaties

Zelfs als een onderzoek helemaal goed is gedaan ("volgens het boekje"), kunnen er problemen ontstaan. Zulke problemen noemen we complicaties.

Bij het maken van de maagdarmpassage is er geen kans op complicaties. Röntgenfoto's maken is veilig. Je wordt er niet ziek van. Je klachten worden er ook niet erger door.

## Tips

Neem iemand mee naar het onderzoek. Hij of zij kan je helpen als je bang bent of pijn hebt. En voor de gezelligheid in de pauzes, als je moet wachten. Hieronder staan meer tips. Bespreek van tevoren wat jij graag wilt.

- ☆ Doe je ogen dicht en probeer aan iets leuks te denken. Bedenk een verhaal of maak vakantieplannen.
- ☆ Probeer van tevoren zoveel mogelijk te ontspannen: doe samen een ontspanningsoefening. Bijvoorbeeld afwisselend spieren aanspannen en ontspannen.
- ☆ Als je niet zoveel bezig wilt zijn met wat er tijdens het onderzoek gebeurt, neem dan een knuffel, een (voorlees) boek of een MP3-speler mee om je af te leiden van het onderzoek.
- ☆ Rustig ademhalen kan helpen als je bang bent of pijn hebt. Diep inademen door je neus, tot drie tellen en dan weer uitblazen.
- ☆ Misschien vind je het fijn om een hand vast te houden. Of om je te laten masseren of zachtjes op je huid te laten kriebelen.
- ☆ Heb je een Pijnpaspoort?\* Laat dan zien hoe jij het graag wilt.

- ☆ Heb je geen Pijnpaspoort? Bedenk dan van te voren wat jij wilt. Bijvoorbeeld bij het drinken van de bariumpap.
- ☆ Heb je ergens last van? Heb je pijn? Of lig je bijvoorbeeld niet goed? Vertel dit dan altijd. Dan kijken we wat we daar aan kunnen doen.
- ☆ Als je iets wilt weten of iets niet snapt, mag je het altijd vragen.

\* Het Pijnpaspoort is een persoonlijk boekje waarin je kunt opschrijven wat jou helpt als je pijn hebt of bang bent. Je laat het aan de mensen in het ziekenhuis lezen als je dat nodig vindt, bijvoorbeeld voordat je een prik krijgt. Zij kunnen dan rekening houden met jouw wensen, zonder dat je het steeds weer hoeft te zeggen. De pedagogisch medewerker kan je hier meer over vertellen.



## Wil je meer weten?

### Kijk dan op:

[www.hetwkz-kind.nl](http://www.hetwkz-kind.nl)

[www.hetwkz.nl](http://www.hetwkz.nl)

[www.umcutrecht.nl](http://www.umcutrecht.nl)

[www.kindenziekenhuis.nl](http://www.kindenziekenhuis.nl)

[www.jadokterneedokter.nl](http://www.jadokterneedokter.nl)

### Heb je nog vragen?

- ☆ Schrijf ze op, dan kun je ze niet vergeten. Je kunt ze stellen als je in het ziekenhuis bent.
- ☆ Voor vragen over de maagdarmpassage kun je bellen met de afdeling Radiologie: telefoonnummer 088 75 546 09
- ☆ Voor andere vragen of advies kun je bellen met een pedagogisch medewerker via het secretariaat Pedagogische Zorg:
  - Telefonisch: kantoordagen van 09.00 - 16.00 uur, 088 75 754 24
  - Per mail: [pedagogischspreekuur@umcutrecht.nl](mailto:pedagogischspreekuur@umcutrecht.nl)
  - Persoonlijk: kantoordagen van 13.30 -14.30 uur, 4e verdieping, richting sportdakterras, eerste deur links na de klapdeur
- ☆ Je ouders kunnen deze nummers ook bellen.

## Voor ouders: voorbereiding en begeleiding

### Hoe kunt u uw kind voorbereiden

Hieronder staan algemene adviezen. U kunt zelf inschatten wat bij uw kind past.

- Kies een rustig moment voor de voorbereiding. Bij voorbeeld niet vlak voor het slapen gaan. Zorg dat er tijd is voor uw kind om vragen te stellen.
- Begin bij jonge kinderen niet te vroeg met voorbereiden. Ze hebben een ander tijdsbesef dan volwassenen. Jonge kinderen leven in het 'hier en nu'. Een paar dagen van tevoren is meestal vroeg genoeg. Zorg wel dat er voldoende tijd is om er nog eens op terug te komen. Herhaling is belangrijk. Bij oudere kinderen kunt u wat eerder beginnen.
- Laat uw kind de informatie navertellen aan uzelf of aan anderen. Zo merkt u of alles begrepen is.
- Vraag hoe uw kind tegen het onderzoek aan kijkt en hoe het zich voelt. Uw kind kan bang zijn of pijn hebben. Bespreek thuis alvast wat uw kind kan helpen. Bijvoorbeeld een hand vasthouden.
- Betrek de andere kinderen van het gezin bij de voorbereiding. Dan weten zij ook wat er met hun broertje of zusje gaat gebeuren.

## **Wat vertelt u en hoe**

- Kies woorden die uw kind begrijpt, vertel zo eenvoudig mogelijk. Sluit aan bij zijn/haar belevingswereld.
- Vraag wat uw kind al weet over het onderzoek.
- Let erop dat uw kind de informatie goed begrijpt en verwerkt. Vooral jonge kinderen kunnen gaan fantaseren over het ziekenhuis.
- Geef vooral bij jonge kinderen niet alle informatie tegelijk.
- Leg geen nadruk op nare dingen, maar vertel er wel eerlijk over.
- Vertel alleen over wat uw kind bewust meemaakt tijdens het onderzoek. Dus over alles wat het ziet, voelt, hoort, ruikt en proeft.
- Laat dingen zien als u over het ziekenhuis vertelt. Doktersspulletjes bijvoorbeeld. Of gebruik boeken en internet. Via [www.hetwzkz.nl](http://www.hetwzkz.nl) kan uw kind alvast een kijkje nemen in het ziekenhuis.

## Hoe kunt u uw kind begeleiden

Ga met uw kind mee naar het onderzoek. Of vraag een ander vertrouwd persoon dit te doen. Uw aanwezigheid geeft steun en veiligheid. U kunt voor afleiding zorgen – bespreek thuis al hoe u dat het beste kunt doen. Neem lievelingsspeelgoed, een knuffel en/ of een (voorlees)boek mee.

U mag verwachten dat tijdens het onderzoek duidelijk wordt verteld wat er gebeurt. Stel gerust vragen als u of uw kind iets niet begrijpt. Hebt u extra advies nodig voor de voorbereiding of begeleiding van uw kind? Dan kunt u contact opnemen met een pedagogisch medewerker van het WKZ, via het Secretariaat Pedagogische Zorg:

- Telefonisch: kantoordagen van 09.00 - 16.00 uur, 088 75 754 24
- Per mail: [pedagogischspreekuur@umcutrecht.nl](mailto:pedagogischspreekuur@umcutrecht.nl)
- Persoonlijk: kantoordagen van 13.30 - 14.30 uur, 4e verdieping, richting sportdakterras, eerste deur links na de klapdeur

## Tips voor uzelf

- Blijf tijdens het onderzoek zo rustig mogelijk. Dat maakt uw kind ook rustiger.
- Richt uw aandacht op uw kind. Zorg dat uw kind er ook bij betrokken blijft als u met de arts of verpleegkundige praat. Zo geeft u uw kind de aandacht die het nodig heeft.
- Een goede voorbereiding zorgt voor minder spanning en onverwachte situaties. Toch kan uw kind zich anders gedragen dan u verwacht of gewend bent. Uw kind kan stil worden, of juist druk, of huilerig. Thuis of tijdens het onderzoek. Geef hier aandacht aan en maak het bespreekbaar. Uw kind voelt zich daardoor gesteund en begrepen.

**Schrijf hier je aantekeningen**

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----





Handwriting practice lines consisting of 18 horizontal dashed lines.



**Schrijf hier je aantekeningen**

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----

-----



## Colofon

Divisie beeld

Afdeling radiologie

© december 2010, Wilhelmina Kinderziekenhuis

## **Wilhelmina Kinderziekenhuis**

Lundlaan 6  
3584 EA Utrecht

Tel 088 75 555 55

[www.hetwkz-kind.nl](http://www.hetwkz-kind.nl)

[www.hetwkz.nl](http://www.hetwkz.nl)



**Wilhelmina Kinderziekenhuis**

